

Het nut en de noodzaak van schuldhulpverlening aan (ex-) ondernemers

Bernd Menting

Okkerse & Schop advocaten

19 juni 2013

Programma

- introductie Okkerse en Schop Advocaten
- doel workshop
- definitie onderneming/ondernemer
- korte uiteenzetting mogelijkheden ondernemer op grond van de BBZ 2004
- gedragscode Schuldregeling voor ondernemers
- Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening
- nut en noodzaak
- algemene cijfers en ontwikkelingen
- vragen

Okkerse & Schop advocaten

Introductie

- twee vestigingen Almere en Lelystad
- rechtsgebieden:
  - insolventierecht
  - ondernemingsrecht
  - arbeidsrecht
  - vastgoed/huurrecht
  - bestuursrecht
  - verzekeringsrecht
  - personen- en familierecht (mediation)
  - schuldhulpverlening

Doel?

Inzicht verschaffen in de noodzaak van
schuldhulpverlening aan (ex-)
ondernemers

Verschillende soorten ondernemingen van belang voor schuldhulpverlening:

- eenmanszaak;
- vennootschap onder firma (de vennoten zijn aan te merken als ondernemer)
- besloten vennootschap (de DGA is aan te merken als ondernemer);
- commanditaire vennootschap (de beherend vennoot is aan te merken als ondernemer);
- maatschap (de maten zijn aan te merken als ondernemers);
- coöperatieve vereniging met wettelijke aansprakelijkheid (de leden zijn aan te merken als ondernemers).

Meest voorkomend in het schuldhulpverleningstraject is de zelfstandige ondernemer

Wanneer wordt iemand aangemerkt als (zelfstandig) ondernemer?

- de ondernemer oefent zijn beroep of bedrijf hier te lande uit;
- de inkomsten uit de onderneming zijn nodig om te kunnen voorzien in het levensonderhoud;
- de ondernemer moet jaarlijks ten minste 1225 uur in zijn bedrijf werken voor ten minste drie opdrachtgevers;
- de ondernemer heeft alleen of te samen met degene met wie hij het bedrijf of zelfstandig beroep uitoefent, de volledige zeggenschap in dat bedrijf of zelfstandig beroep en draagt de financiële risico's daarvan.

Veel voorkomend begrip: de levensvatbare onderneming

Definitie

Een onderneming is levensvatbaar indien zowel de zakelijke als de privélasten voldaan kunnen worden. Of een onderneming levensvatbaar is, wordt bij de aanvraag om een BBZ-krediet getoetst door een onafhankelijk bureau aangewezen door de gemeente.

Van belang bij schuldhulpverlening voor ondernemers

- Leidraad: Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004 (BBZ 2004)
- Gedragscode Schuldregeling voor Ondernemers (NVVK 29 november 2012)
- Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening

De BBZ 2004 biedt mogelijkheden voor verschillende ondernemers in de leeftijd van 18 tot 65 jaar, te weten:

- de startende ondernemer;
- de gevestigde ondernemer;
- de ex-ondernemer;
- de oudere ondernemer;
- de arbeidsongeschikte ondernemer;

Aangezien in het kader van een schuldhulpverleningstraject met name de gevestigde en de ex-ondernemers van belang zijn, zal ik hier kort bij stil staan

De gevestigde ondernemer

- ten minste 9 maanden kunnen voorzien in levensonderhoud door inkomsten uit onderneming;
- bedrijf is (op termijn) levensvatbaar;
- kan geen geld lenen op andere wijze;
- gezamenlijke inkomen bedraagt niet meer dan de van toepassing zijnde bijstandsnorm.

Mogelijkheden BBZ 2004 voor de gevestigde ondernemer

- Algemene bijstand
- Bedrijfskapitaal

Algemene bijstand

- gedurende 12 maanden, verlenging met 24 maanden mogelijk;
- het (gezamenlijke) inkomen bedraagt niet meer dan de van toepassing zijnde bijstandsnorm;
- in de vorm van een renteloze lening, die al dan niet geheel of gedeeltelijk kan worden omgezet in een bedrag om niet.

Bedrijfskapitaal

- geen financiering kan worden verkregen bij overige instellingen (bank/kredietfonds);
- het bedrijf is op (termijn) levensvatbaar;
- het verstrekken van een bedrijfskrediet kan in de vorm van een rentedragende lening of in de vorm van een borgstelling geschieden. Het maximum van dit krediet bedraagt € 185.402,--.

De ex-ondernemer

- De ondernemer wiens bedrijf of zelfstandig beroep niet levensvatbaar is en die zich verplicht of heeft verplicht de activiteiten in het bedrijf of zelfstandig beroep zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen 12 maanden te beëindigen

Mogelijkheden BBZ 2004 voor de ex-ondernemer

- Algemene bijstand ten hoogste 12 maanden
Op verzoek van de zelfstandige kan deze termijn na positief oordeel college met 12 maanden worden verlengd

Gedragcode Schuldregeling voor Ondernemers (NVVK)

- Nieuwe werkgroep SHVO
- Ingangsdatum 29 november 2012

Kernpunten Gedragscode Schuldregeling voor Ondernemers (SHVO):

- Alleen voor (beëindigende) ondernemers
- Ex-ondernemers vallen onder de particuliere gedragscode schuldregeling
- Vergoeding schuldregeling
- Looptijd schuldhulptraject
- Noodzaak specifieke crediteur met voorrang betalen
- Verplichting aangifte ex Art 29 lid 2 OB

Uitdieping enkele kernpunten SHVO

- Looptijd

In principe drie jaar met mogelijke verlenging tot vijf jaar. De verlenging dient altijd gemotiveerd te worden door middel van bijvoorbeeld een bedrijfsonderzoek

- BBZ/Saneringskrediet of spaarsanering
- Noodzaak specifieke crediteur met voorrang betalen

De voorwaarde hierbij is dat het cruciaal is voor het voortbestaan van de onderneming hiervan afhangt.

Voorbeeld, rekening-courant, lease specifieke machines

- Verplichting aangifte ex Art 29 lid 2 OB

Na slagen akkoord wordt er verzocht om een aanslag ex art 29 lid 2 OB op te leggen. Dit heeft te maken met de afkoop van de ten onrechte voorgenoten voorheffing.

Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening

- brede toegankelijkheid
- iedere gemeente eigen beleidsplan (Gemeenteraad)
- verantwoordelijkheid uitvoering ligt bij de Gemeente (B & W)

(Ex-)Ondernemers en de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS)

- De regering is van mening dat gemeentelijke schuldhulpverlening niet toegankelijk is voor zelfstandigen en verwijst naar het BBZ voor herfinanciering (100 % komt bijna nooit voor).
- Wel volgt uit de leidraad beleidsplan WGS van de NVVK dat er een aanbeveling wordt gedaan om een schuldhulpverleningsbeleid ten opzichte van (ex-)ondernemers uit te werken.
- In artikel 1 van de WGS staat de begripsbepaling ‘schuldhulpverlening’. In kernwoorden betekent dit; het ondersteunen van een adequate oplossing voor natuurlijke personen. Natuurlijke personen zijn ook personen die een eenmanszaak exploiteren of vennoot zijn van een VOF.

Wat is het nut en de noodzaak van schuldhulpverlening aan (ex-)ondernemers

- BBZ efficiënter benutten
- Doorstart onderneming
- Beëindigen onderneming en kostenbesparing
- Maatschappelijk belang
- Financieel maatschappelijk belang
- Minnelijk traject en toelating WSNP
- Akkoord WSNP
- Voorkomen faillissement

- Daarnaast heb je twee nieuwe ontwikkelingen
  - turn around
  - pre pack

BBZ efficiënter benutten

- 100 procent financiering middels BBZ komt nauwelijks voor
- Aanbod op basis van gedeeltelijke financiering heeft meer kans van slagen door middel van schuldhelpverlening
- Vergoeding achterstallige boekhouding
  - Streven doorstart onderneming
  - Voorkomen ambtshalve aanslagen
  - Vereiste toelating WSNP
  - Voorkomen vicieuze cirkel

Doorstart onderneming

- opvangen ondernemers indien deze buiten de BBZ regeling valt (denk aan spaarsanering, financiering middels familie). Dit heeft een aantal positieve gevolgen:
  - werkgelegenheid ondernemer en/of werknemers
  - economische groei
  - schadebeperking crediteuren
  - voorkomen instroom WWB
  - blijft sociaal en maatschappelijk betrokken
  - vrije handels- ontplooiingsgeest
  - succesvoller na het overleven van een doorstart, ondernemer doet zijn voordeel van de opgedane ervaring

Fragment De Rechtbank

<http://www.uitzendinggemist.nl/afleveringen/1280789#00:18:58>

Beëindigen onderneming en kostenbesparing

- Lopende contracten kunnen wellicht eerder beëindigd worden
- Werknemers, correct beëindigen arbeidsovereenkomst
- Opbrengst bedrijfsmiddelen reserveren voor schuldeisers
- Onjuiste afronding bedrijfsbeëindiging kan leiden tot weigering toelating WSNP
- Voorbeeld
  - personeel niet op juiste wijze ontslagen, loonverplichting loopt door
  - bevoordelen hardst schreeuwende schuldeiser, selectieve betaling
  - zekerheidsrecht negeren

Maatschappelijk belang

- Voorkomen achterstellen van ondernemers (rechtsongelijkheid)
- Zelfredzaamheid
- Minder belastend voor zorg- en welzijn instellingen

Financieel maatschappelijk belang

- Opbrengt schuldhulpverlening is hoger dan de kosten
- 1,5 miljard kwijt aan uitkeringen als direct gevolg van het stoppen van de onderneming
- Een gezin in de bijstand kost ongeveer € 14.000,-- netto, plus de kosten van bijzondere bijstand
- Gemiddelde ondernemer heeft gemiddeld € 120.000,-- aan schulden, vertegenwoordigd door 18 schuldeisers
- De kosten van schuldhulpverlening voor een dergelijke schuldenlast, bedraagt circa 1/3 deel van een netto gezinsbijstandsuitkering.(€ 14.000,--)

Minnelijk traject en toelating WSNP

- Artikel 285 lid 1f Fw bepaalt dat een minnelijke regeling moet zijn geschied door zijnde een instelling benoemd in artikel 48 lid 1d WCK.
  - Gevolg bij ontbreken minnelijke traject, niet ontvankelijk
- Artikel 288 lid 2b Fw
Verzoek WSNP wordt afgewezen indien de poging tot een buitengerechtelijke schuldregeling niet is uitgevoerd door een persoon of instelling als bedoeld in artikel 48 WCK (Wet Consumenten Krediet)
  - Gevolg uitvoeren minnelijke traject door onjuiste instelling en/of persoon is afwijzing
- Voorkomen onnodig tijdsverlies, door inschakeling juiste instelling en/of persoon

Akkoord in de WSNP

- Mogelijkheid de WSNP situatie eerder te laten eindigen
- De (ex-) ondernemer kan zich eerder richten op nieuw ondernemerschap

Voorkomen faillissement

- Bij opheffing faillissement herleven de schulden, ondernemer komt niet uit de vicieuze cirkel
- Na drie jaar WSNP, schone lei, nieuwe financiële start
- Motivatie in de WSNP ligt hoger daar er een schuldenvrije toekomst inzicht is

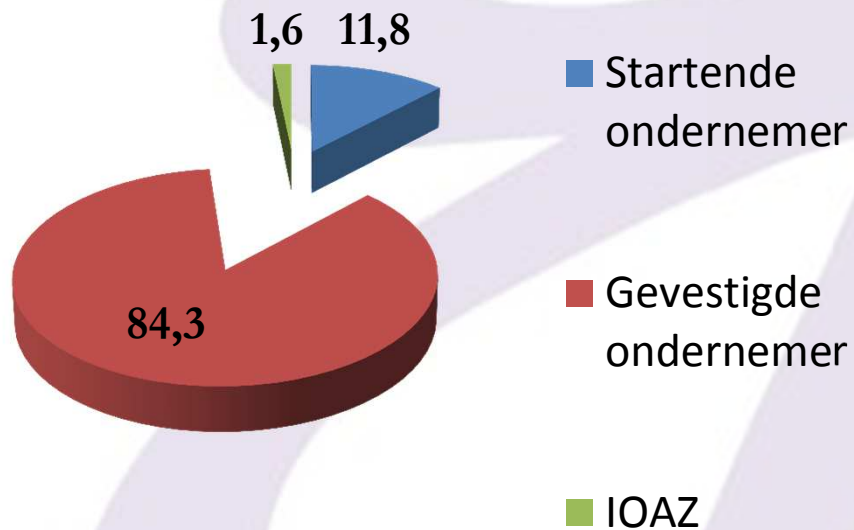
Twée nieuwe ontwikkelingen

- Turnaround
- Prepack

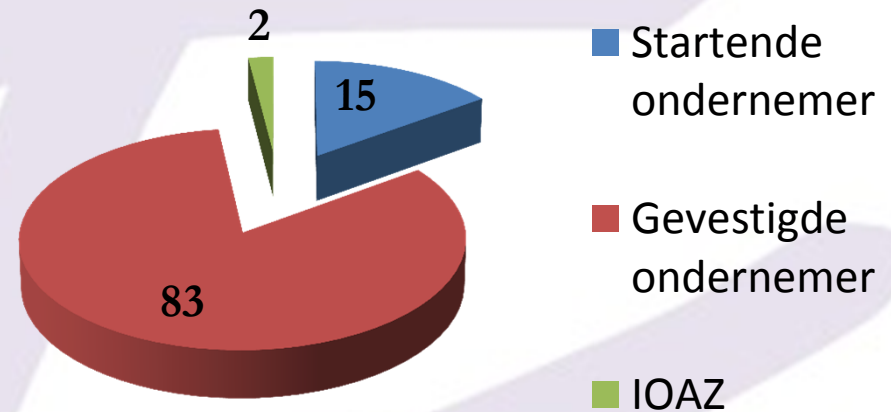

Algemene cijfers en ontwikkelingen Flevoland

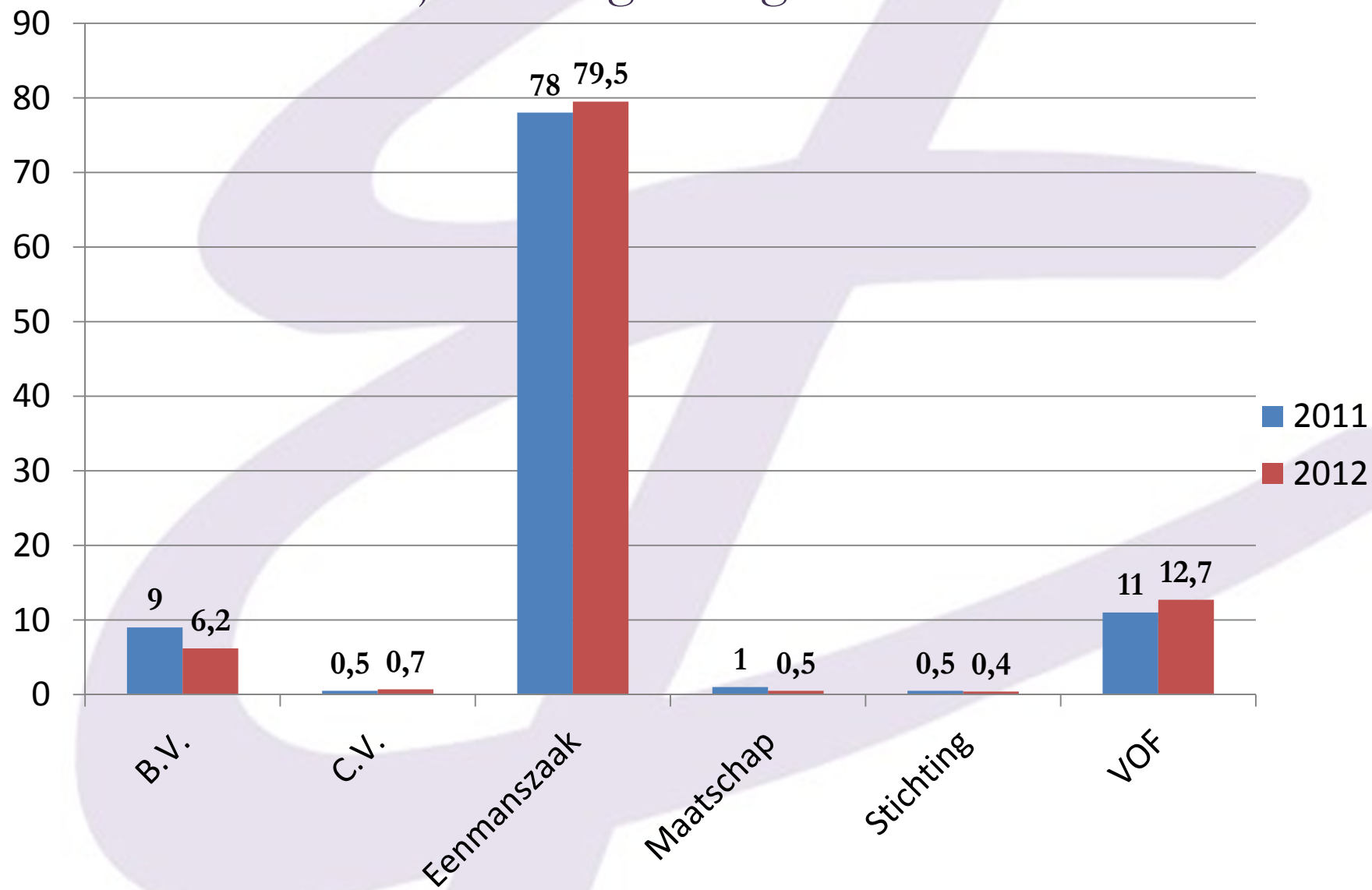
Soort zelfstandige 2011

Soort zelfstandige 2012

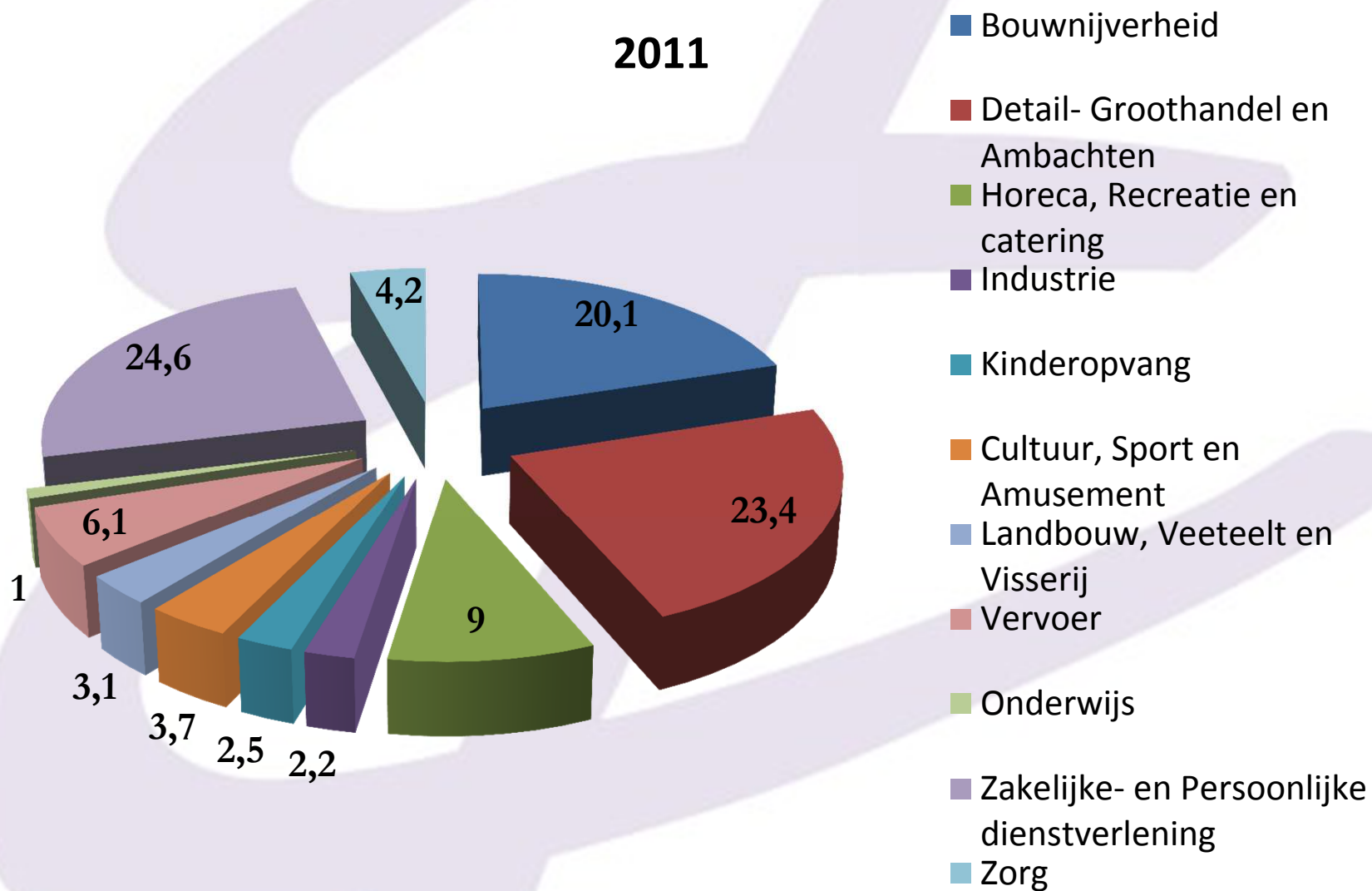

Bedrijfsvorm gevestigde ondernemers

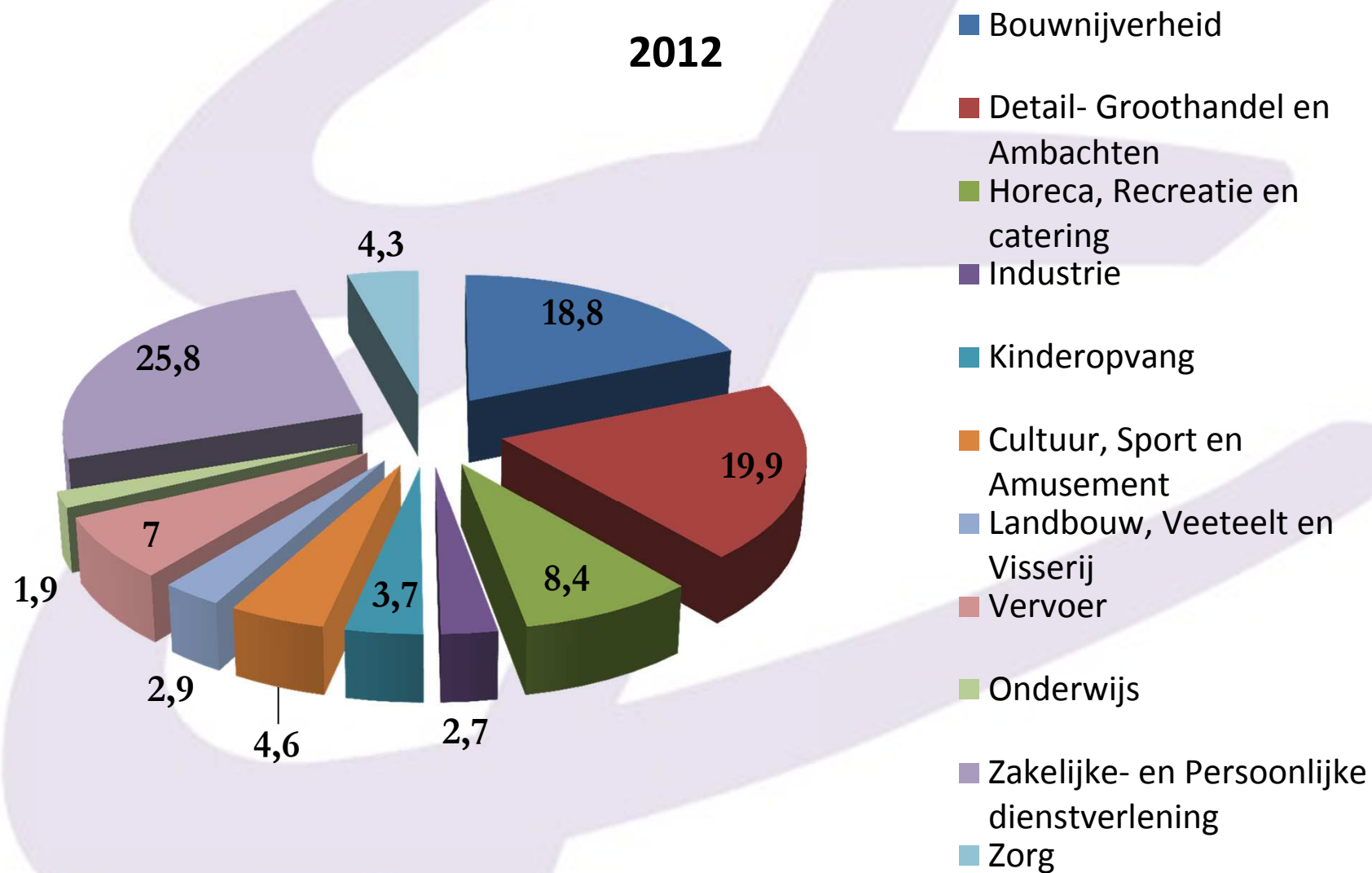
Branche

2011

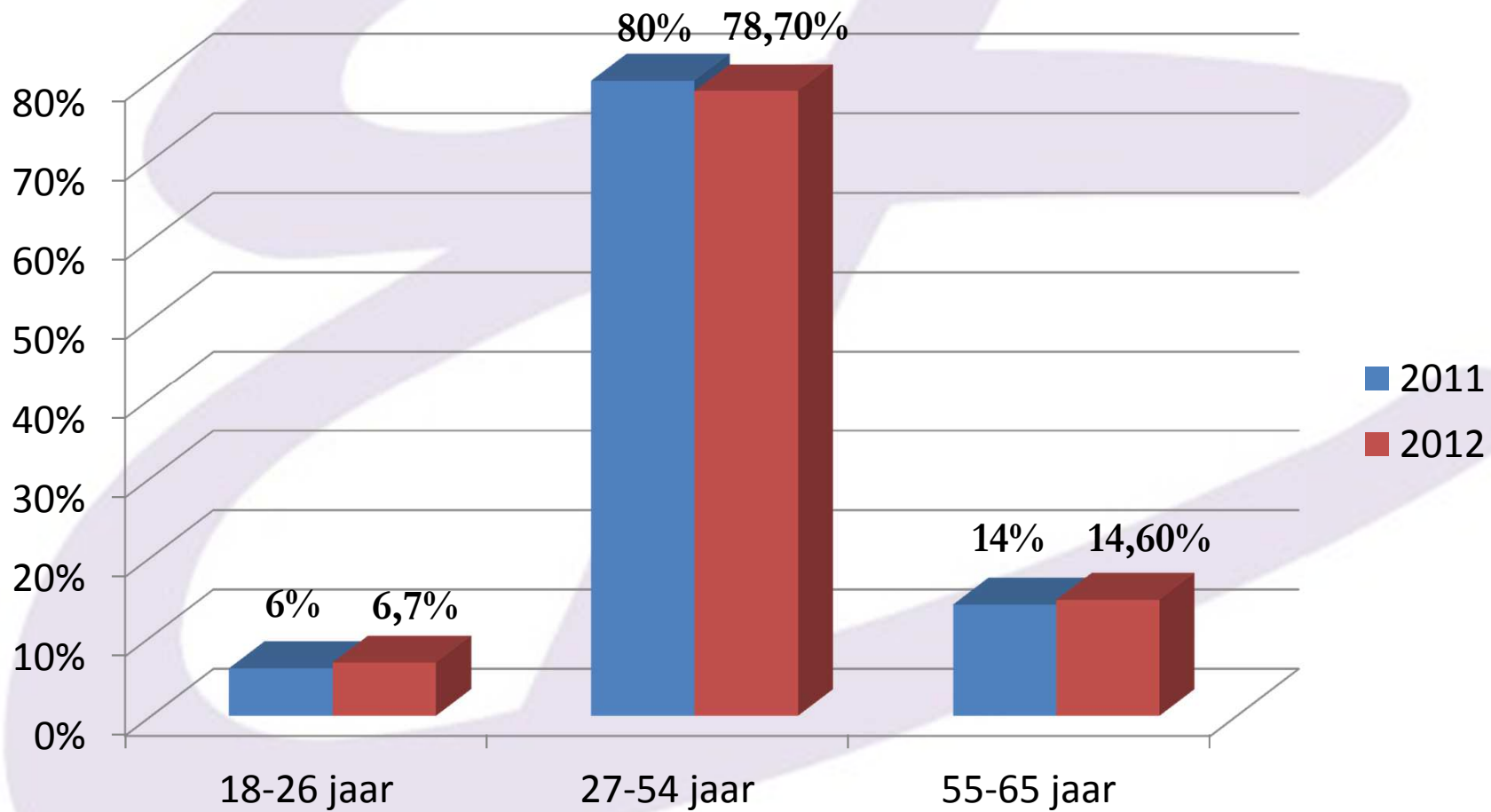

Branche

2012

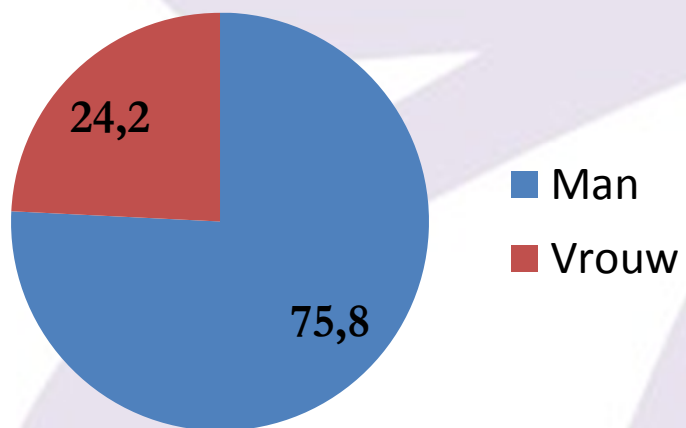

Leeftijd

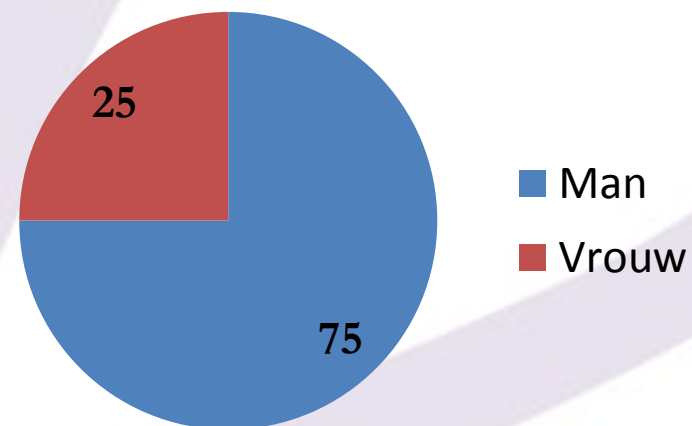

Geslacht

2011

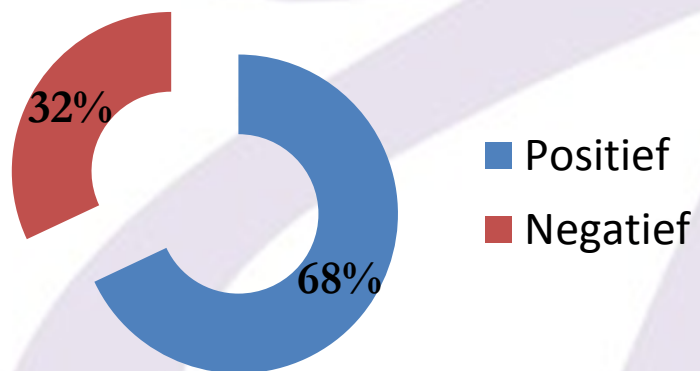

2012

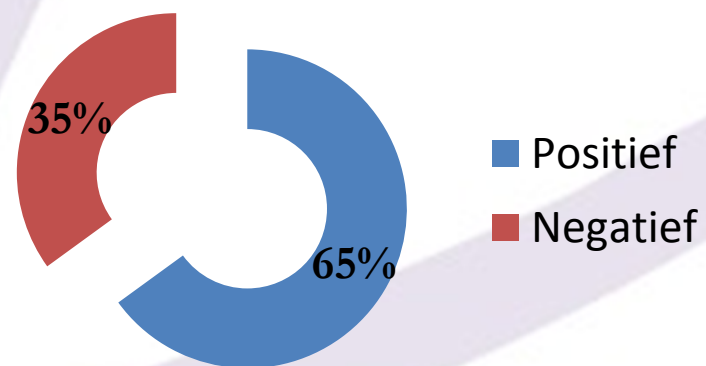

Resultaat afgeronde trajecten

2011

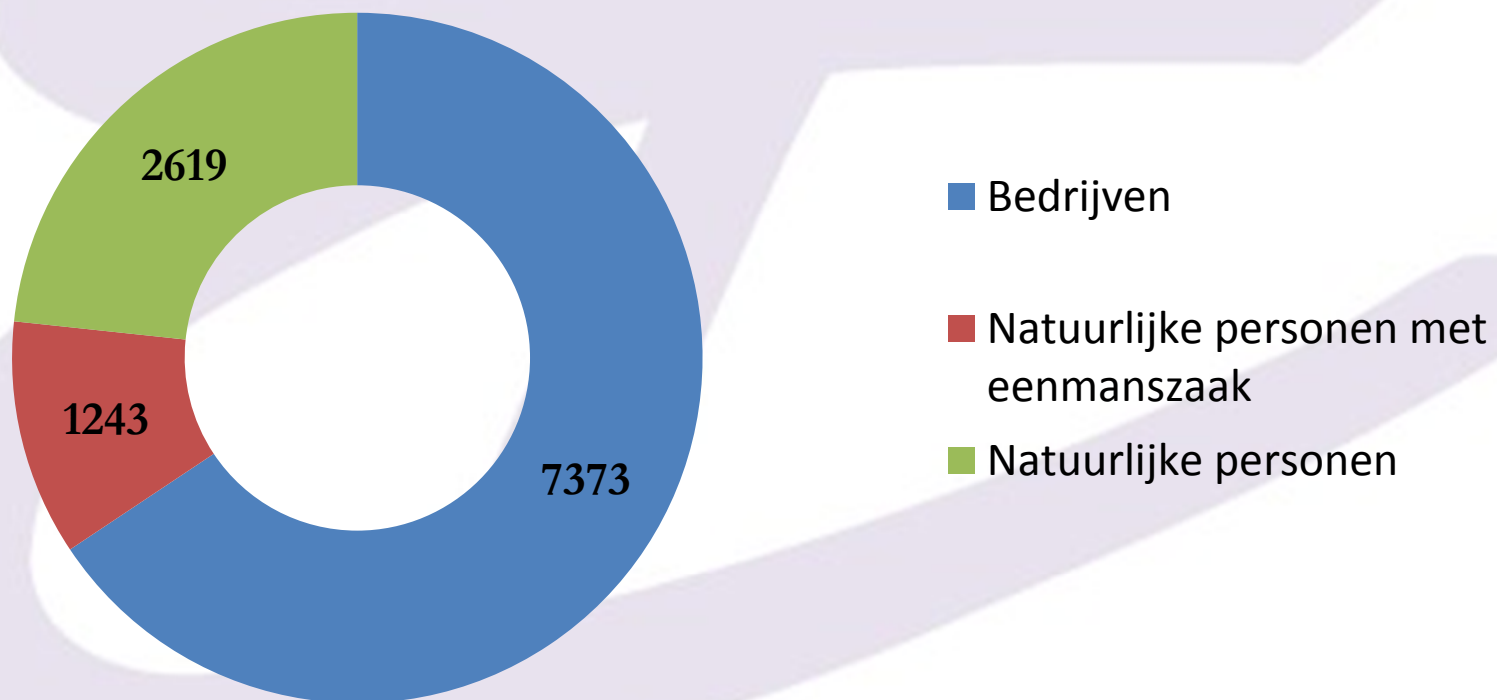

2012

Kerncijfers Faillissementen 2012

Totaal 11235

- In het eerste kwartaal 2013 zijn de faillissementen verder gestegen t.o.v. het vierde kwartaal 2012.
- In mei 2013 is het grootste aantal faillissementen sinds 1981 uitgesproken. In totaal waren dit er 796.
- Mede gelet op dit gegeven is het van belang dat elke gemeente schuldhulpverlening biedt aan (ex-)ondernemers.

Vragen en/of Nadere Informatie?

Dhr. B.L. Menting (Bernd)

Mevr. mr. M. Davelaar (Mirjam)

Mevr. mr. E.H. Bruggink (Elsa)

Mevr. mr. T.L.P. Nguyen (Phuong)

Okkerse & Schop Advocaten

036 – 534 62 20

b.menting@okkerse-schop.nl

m.davelaar@okkerse-schop.nl